

Guía Docente				
Datos Identificativos				2021/22
Asignatura (*)	Integración Económica e Economía Europea		Código	611G01025
Titulación	Grao en Economía			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Terceiro	Obrigatoria	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Economía			
Coordinación	Núñez Gamallo, Ramon Jose	Correo electrónico	ramon.nunez.gamallo@udc.es	
Profesorado	Núñez Gamallo, Ramon Jose	Correo electrónico	ramon.nunez.gamallo@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Esta materia analiza o proceso de integración europea tomando como punto de partida os enfoques teóricos que permiten a análise económica destes procesos. A continuación, descríbese marco institucional coa súa perspectiva histórica e a importancia económica e política da Unión Europea no mundo. Finalmente profúndase na análise dos procesos de integración europeos e as políticas da UE, así como nas perspectivas de futuro ás que se enfronta a Unión.			
Plan de continxencia	<ol style="list-style-type: none"> Modificacións nos contidos<ul style="list-style-type: none"> - Non se realizarán cambios. Metodoloxías<ul style="list-style-type: none"> *Metodoloxías docentes que se manteñen<ul style="list-style-type: none"> - Actividades iniciais. *Metodoloxías docentes que se modifican<ul style="list-style-type: none"> - Sesión maxistral será a través do Teams. - Presentación oral será a través do Teams. - Proba mixta: substituirase a proba escrita por traballos tutelados ou probas tipo test a través do Moodle. Mecanismos de atención personalizada ao alumnado<ul style="list-style-type: none"> - Correo electrónico: De uso pra facer consultas, solicitar encontros virtuais para resolver dúbidas e facer o seguimento dos traballos tutelados. ? Moodle: Segundo a necesidade do alumando. Dispoñen dos foros necesarios para o desenvolvemento de contidos teóricos da materia. ? Teams: 1 sesión semanal en gran grupo para o avance dos contidos teóricos e dos traballos tutelados na franxa horaria que ten asignada a materia no calendario de aulas da facultade. As sesións semanais necesarias (ou mais segundo o demande o alumnado) en pequeno grupo (ate 6 persoas), para o seguimento e apoio na realización dos ?traballos tutelados?. Modificacións na avaliación<ul style="list-style-type: none"> - Non haberá modificacións. *Observacións de avaliación:<ul style="list-style-type: none"> - No caso de avaliar en estado de confinamento suprímese o requisito da cualificación mínima de 4 puntos Modificacións da bibliografía ou webgrafía<ul style="list-style-type: none"> Non haberá modificacións a excepción da aparición de novas publicacións, preferentemente de acceso electrónico que se comunicarían oportunamente ao alumnado.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

A1	CE1- Contribuír á boa xestión da asignación de recursos tanto no ámbito privado como no público.
A2	CE2-Identificar e anticipar problemas económicos relevantes en relación coa asignación de recursos en xeral, tanto no ámbito privado como no público.
A3	CE3-Aportar racionalidade á análise e á descripción de calquera aspecto da realidade económica.
A4	CE4-Avaliar consecuencias e distintas alternativas de acción e seleccionar as mellores, dados os obxectivos.
A5	CE5-Emitir informes de asesoramento sobre situación concretas da economía (internacional, nacional ou rexional) ou de sectores da mesma.
A6	CE6-Redactar proxectos de xestión económica a nivel internacional, nacional ou rexional. Integrarse na xestión empresarial.
A7	CE7-Identificar as fontes de información económica relevante e o seu contido.
A8	CE8-Entender as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais acerca de cómo funciona a economía.
A9	CE9-Derivar dos datos información relevante imposible de recoñecer por non profesionais.
A10	CE10-Usar habitualmente a tecnoloxía da información e as comunicación en todo a seu desempeño profesional.
A11	CE11Leer e comunicarse no ámbito profesional en máis dun idioma, en especial en inglés.
A12	CE12-Aplicar á análise dos problemas criterios profesionais baseados no manexo de instrumentos técnicos.
A13	CE13-Comunicarse con fluidez no seu contorno e traballar en equipo.
B1	CB1 - Que os estudantes demostren posuir e comprender coñecementos nun área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e que soe encontrar nun nivel que, aínda que se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
B2	CB2 - Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dun xeito profesional e posúan as competencias que se demostran por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da su entorna de traballo.
B3	CB3 - Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da su área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
B4	CB4 - Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B5	CB5 - Que os estudantes desenvolvesen aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B6	CG1- Que os estudantes formados se convertan en profesionais capaces de analizar, reflexionar e intervir sobre os diferentes elementos que constitúen un sistema económico
B7	CG2 - Que os estudantes coñezan o funcionamento e as consecuencias dos sistemas económicos, as distintas alternativas de asignación de recursos, acumulación de riqueza e distribución da renda e estean en condicións de contribuír ao seu bo funcionamento e mellora
B8	CG3 -Que os estudantes sexan capaces de identificar e anticipar os problemas económicos relevantes, identificar alternativas de resolución, seleccionar as máis axeitadas e avaliar os resultados aos que conduce.
C1	CT1-Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	CT2-Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C5	CT3-Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	CT4-Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	CT5-Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	CT6-Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe

Competencias /
Resultados do título

Coñecemento aplicado da macroeconomía.	A1 A3 A5 A7 A12	B3 B4	C1 C3 C6
Coñecemento aplicado da Historia económica	A2 A3 A4 A6 A8 A9 A10	B1 B4 B6 B8	C3 C4 C5 C6
Manexo adecuado das principais bases de datos	A11 A13	B4 B5	C7 C8
Coñecemento adecuado da economía europea.	A5	B2 B6	C8
Madurez no razoamento económico.	A5	B1 B7	C4

Contidos	
Temas	Subtemas
BLOQUE I. Os fundamentos teóricos dos procesos de integración económica e unha panorámica da integración europea.	1. Fundamentos teóricos dos procesos de integración económica. 2. Evolución histórica e marco institucional.
BLOQUE 2. A integración dos mercados e a unión monetaria.	3. A integración de mercados, da Unión Aduaneira ao Mercado Único. A política da competencia. 4. Unión monetaria e políticas macroeconómicas.
BLOQUE 3. O orzamento comunitario e as políticas internas.	5. O orzamento comunitario. 6. A Política Agraria Común. 7. A política de cohesión da UE. 8. As políticas internas da UE.
BLOQUE 4. As políticas externas da Unión e as perspectivas de futuro. A UE no mundo.	9. A política exterior da UE. 10. A UE no contexto internacional. Escenarios de futuro.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A1 A2 A3 A8 A9 B2 B7 C4 C5 C8	17	34	51
Obradoiro	A1 A2 A5 A7 A11 A12 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 C1 C4 C6 C7 C8	24	15	39

Proba mixta	A4 A5 A6 A8 A10 A11 A12 A13 B2 B1 B4 B6 B8 C1 C3 C6 C7 C8	2	53	55
Atención personalizada		5	0	5
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Empregarase o método expositivo coa finalidade de facilitar ao estudante información organizada sobre os coñecementos fundamentais correspondentes aos distintos temas.
Obradoiro	Actividades en clase, solución problemas, lecturas, participación activa en clase.
Proba mixta	Proba escrita sobre os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos sobre a materia. Poderá ter disitintas modalidades: test, ensaio ou unha combinación de ambas.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Obradoiro Proba mixta	O estudante pode recibir atención personalizada para resolver as súas dúbidas sobre a materia, principalmente nas titorías no despacho. As titorías en grupo reducido planificaranse ao longo do curso. Estarán destinadas a reforzar a aprendizaxe autónoma do alumno a través do seguimento e a supervisión das distintas actividades programadas (procura de datos económicos, fontes bibliográficas, resolución de problemas, exposición de traballos, seminarios, etc.)

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Obradoiro	A1 A2 A5 A7 A11 A12 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 C1 C4 C6 C7 C8	As diferentes actividades desenvolvidas durante o curso serán avaliadas para obter a cualificación desta parte. Podería haber diferentes ponderacións para cada actividade segundo a súa tipoloxía ou dificultade. Valoraranse en gran medida o esforzo persoal a aprendizaxe continua e a comunicación escrita e/ou oral.	60
Proba mixta	A4 A5 A6 A8 A10 A11 A12 A13 B2 B1 B4 B6 B8 C1 C3 C6 C7 C8	Proba escrita sobre os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos sobre os procesos de integración económica a economía europea. Realizarase en período de exames. Esíxese unha cualificación igual o superior a 4/10 nela para superar la materia.	40

Observacións avaliación

1. Cualificación de non presentado: Corresponde ao alumno, cando só participe de actividades de avaliación que teñan unha ponderación inferior ao 20% sobre a cualificación final, con independencia da cualificación alcanzada.
2. Segunda oportunidade e convocatoria adiantada: Os criterios de avaliación son os mesmos para todas as oportunidades de avaliación. En ambas situacións será posible recuperar ata dous puntos da avaliación continua (o 20% da cualificación final da manteria) mediante unha proba mixta. Indicarase con antelación cando se ha de facer esa recuperación.
3. Estudantes con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia: Excepto para as datas aprobadas na Xunta de Facultade para a proba obxectiva final, para as restantes probas acordarase ao comezo do curso un calendario específico de datas compatible coa súa dedicación.
4. Sobre condicións de avaliación final: Está prohibido acceder á aula de exame con calquera dispositivo que permita a comunicación co exterior e/ou almacenamento de información.
5. Identificación do estudante: O estudante ha de acreditar a súa personalidade de acordo coa normativa vixente.

Fontes de información

Bibliografía básica	<ul style="list-style-type: none"> - Baldwin, R. y Wyplosz, C. (2020). The Economics of European Integration. Sixth edition.. Ed. Mc Graw Hill. London. - Buitrago, E. y Romero, L. (2013). Economía de la Unión Europea. Análisis económico del proceso de integración europeo.. Ed. Pirámide. Madrid. - Cuenca García, E. y Navarro Pabsdorf, M. (2019). Lecciones de economía de la Unión Europea. Ed. Pirámide. Madrid. - Tugores Ques, J. (2006). Economía Internacional. Globalización e integración regional. 6ª Ed. Ed. McGraw-Hill. Madrid.
Bibliografía complementaria	<p>Bibliografía complementaria: Brunet Cid, F. (2010): Curso de integración europea. Segunda edición. Ed. Alianza Editorial. Madrid. Comisión Europea (2017): Libro blanco sobre el futuro de Europa. Reflexiones y escenarios para la Europa de los veintisiete. COM (2017) 2025 1 de marzo. Bruselas. Consejo de la Unión Europea (2012): Versiones consolidadas del Tratado de la Unión Europea y Tratado constitutivo de la Comunidad Europea. Consejo de la Unión Europea: 6655/7/08, REV 7. Consejo Económico y Social de España, (2019): Informe 03/2019 anual sobre la gobernanza económica de la Unión Europea. Disponible en www.ces.es/informes Fernández Navarrete, D. (2014): Fundamentos económicos y políticos de la Unión Europea. Ed. Delta Ediciones. Madrid. Institucións e recursos dispoñibles na web: Banco Mundial, BM : https://www.bancomundial.org/Centre d'Etudes Prospectives et d'Informations Internationales, CEPII: http://www.cepii.fr/Centre for Economic Policy Research, CEPR: https://cepr.org/ Comisión Europea: https://ec.europa.eu/info/index_es Eurostat: https://ec.europa.eu/eurostat/home Fondo Monetario Internacional, FMI: https://www.imf.org/external/spanish/index.htm National Bureau of Economic Research, NBER: https://www.nber.org/ Organización Mundial de Comercio, OMC: https://www.wto.org/indexsp.htm Organización para la Cooperación y el Desarrollo Económico, OCDE: https://www.oecd.org/acerca/Portal Europa: https://europa.eu/european-union/index_es</p>

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Economía Mundial/611G01011
Economía Española/611G01016

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Teoría Económica Internacional/611G01029

Materias que continúan o temario

Observacións

A entrega dos traballos

documentais que se realicen nesta materia:Solicitarase en formato

virtual e/ou soporte informáticoRealizarase a través de

Moodle, en formato dixital sen necesidade de imprimilosDébese ter en conta a

importancia dos principios éticos relacionados cos valores de sostenibilidade

nos comportamentos persoais e profesionais.Traballarase para

identificar e modificar prexuizos e actitudes sexistas, e influirase na

contorna para modificalos e fomentar valores de respecto e igualdade.Facilitarase a plena

integración do alumnado que por razón físicas, sensoriais, psíquicas ou

socioculturais, experimenten dificultades a un acceso axeitado, igualitario e

proveitoso á vida universitaria.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías